

Jornada de debat: Un nou Pla especial per a protegir el Parc Natural de Collserola

Institut d'Estudis Catalans, 23 de gener de 2016

Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge.

Avanç de Pla. - Parc Natural de la Serra de Collserola

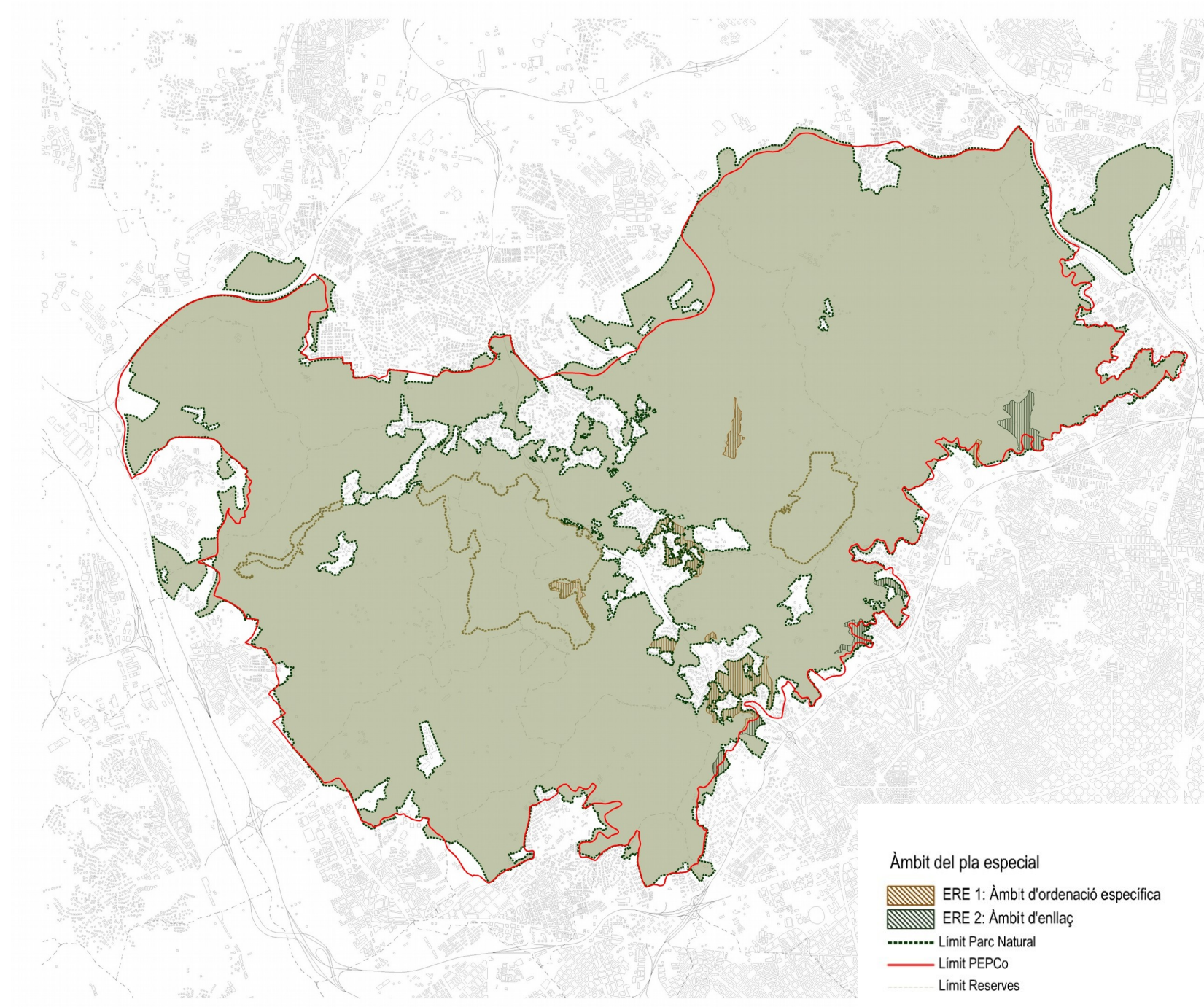
El Papiol – Molins de Rei – Sant Feliu de Llobregat – Sant Just Desvern – Esplugues de Llobregat – Barcelona –
Montcada i Reixac – Cerdanyola del Vallès – Sant Cugat del Vallès

1. Objectius generals i àmbit
2. Antecedents i context territorial
3. Formulació i tramitació del PEPNat
4. Contingut i criteris
5. Procés de participació
6. Previsió per a l'aprovació

1. Objectius generals i àmbit:

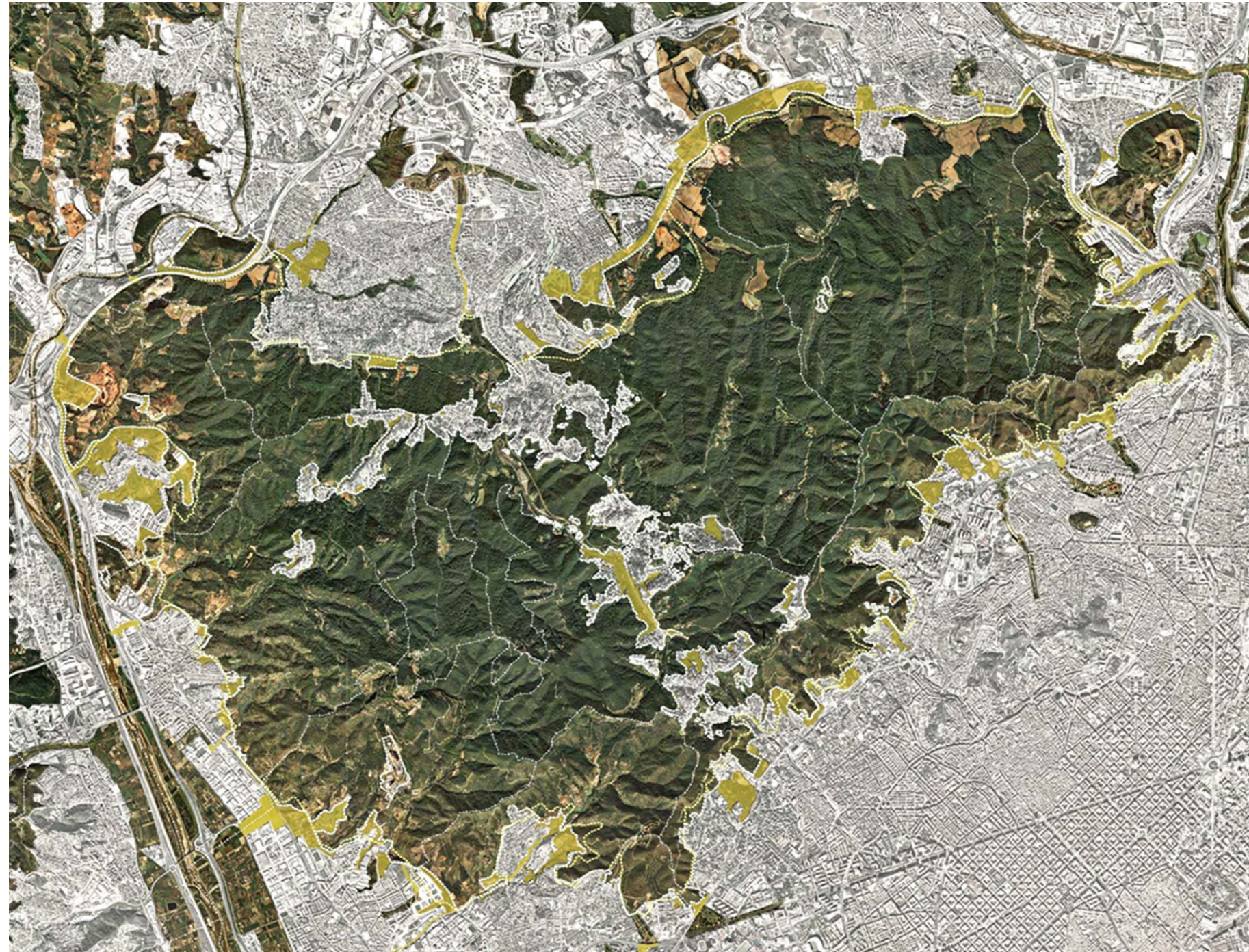
Objectius

2. Donar compliment al que ve establert a l'article 8 del Decret 146/2010 de 19 d'octubre de declaració del Parc natural
2. Redactar un pla urbanístic que substitueixi el vigent Pla Especial d'Ordenació i Protecció del Medi Natural del Parc de Collserola (PEPCo)



Àmbit

L'àmbit del PEPNat és el del Parc Natural d'acord amb la delimitació definitiva que estableix el Decret 146/2010 de declaració del Parc Natural, no obstant es proposa l'estudi d'un espai funcional perimetral que inclou tant les vores exteriors com els nuclis urbans interiors situats fora dels límits del Parc



2. Antecedents i context territorial

Conveni interadministratiu de col·laboració per a la formulació, redacció i tramitació del Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge del Parc Natural de la Serra de Collserola (PEPNat) i Modificació Puntual del Pla General Metropolità del Barcelona (PGM) d'acompanyament al Pla Especial.

Signat, com administracions amb competències, el dia 1 d'octubre del 2014 :

- . Conseller d'Agricultura del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat de Catalunya (ara conseller del Departament de Territori i Sostenibilitat)
- . Conseller del Departament de Territori i Sostenibilitat
- . Vicepresident Executiu de l'Àrea Metropolitana de Barcelona
- . President del Consorci del Parc Natural de la Serra de Collserola

Antecedents

Directrius per a la redacció del nou Pla Especial del Parc Natural de la Serra de Collserola, aprovat per la Comissió institucional en la sessió del 19 de desembre del 2014

Document de criteris i metodologia per a l'ordenació del Parc Natural de la Serra de Collserola, aprovat per la Comissió institucional el dia 11 de febrer del 2014

Dates rellevants

1954: Pla Comarcal de Barcelona

1966: Pla Director de l'Àrea Metropolitana de Barcelona

1976: Pla General Metropolità (PGM)

1985: LLEI 12/1985, de 13 de juny, d'espais naturals

1987: Pla especial d'ordenació i protecció del medi natural del Parc de Collserola (PEPCo)

1992: Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN)

2002: Resolució parlamentària 1347/VI sobre la protecció de l'espai natural del parc de Collserola

2004: Estudi de mesures addicionals per a la protecció de la Serra de Collserola

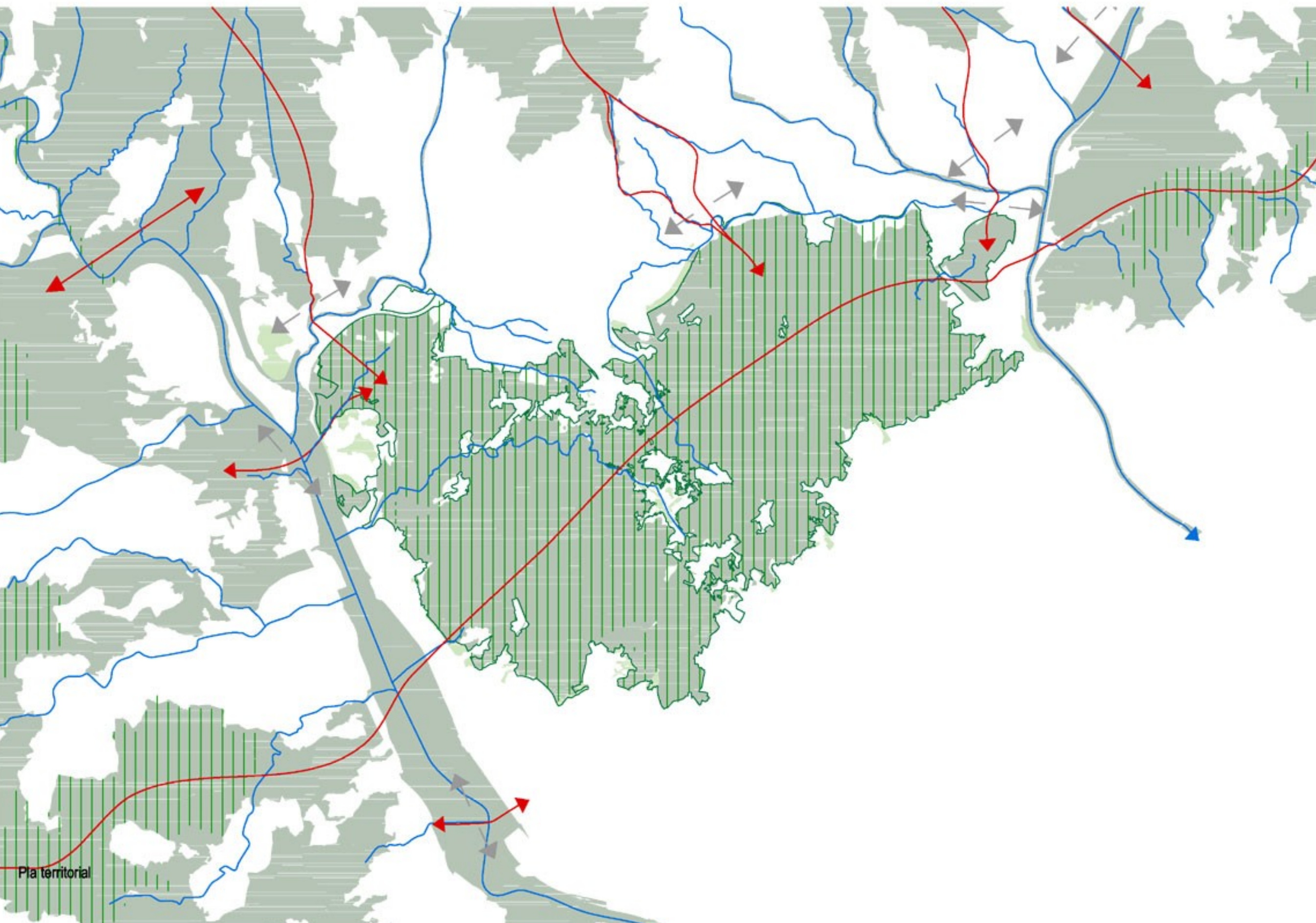
2006: Xarxa Natura 2000

2010: DECRET 146/2010, de 19 d'octubre, de declaració del Parc Natural de la Serra de Collserola

2010: Pla territorial parcial de la Regió Metropolitana de Barcelona

Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge.

Avanç de Pla. - Parc Natural de la Serra de Collserola

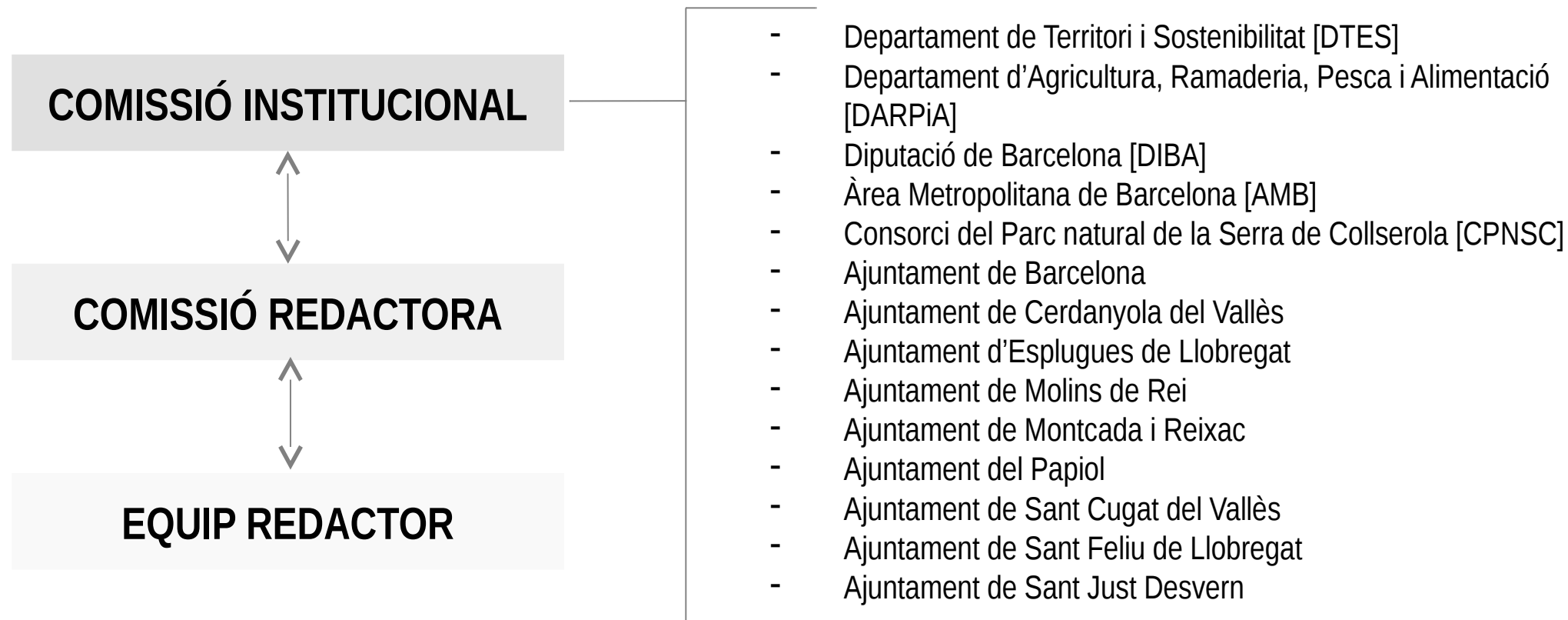


3. Formulació i tramitació del PEPNat

1. Promou:

- Generalitat de Catalunya
- Àrea Metropolitana de Barcelona
- Ajuntaments de municipis amb terme municipal dins del Parc
- Consorci del Parc Natural de la Serra de Collserola

2. Organització:



4. Contingut i criteris

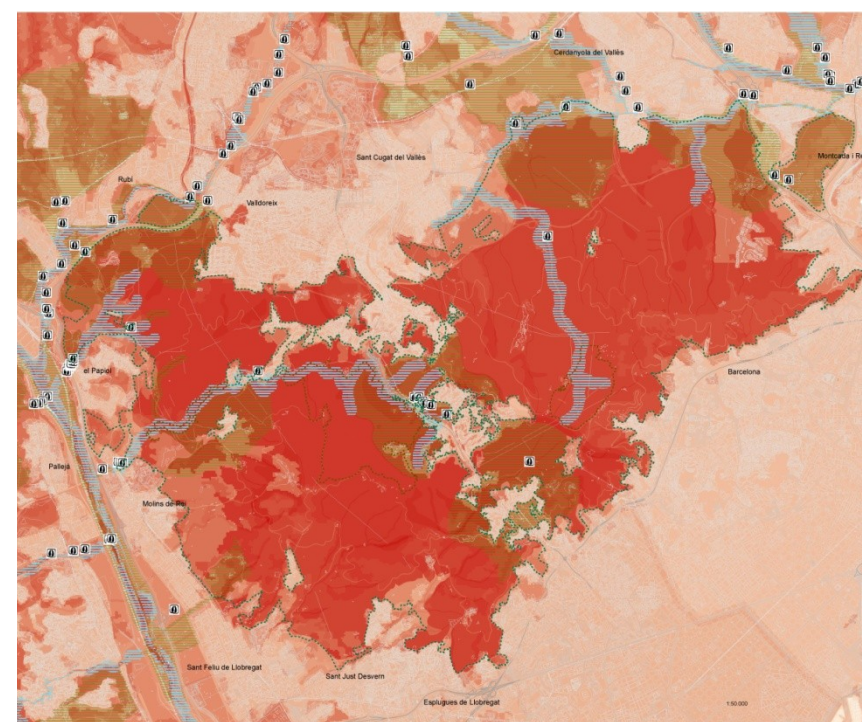
L'avanç de Pla consta dels següents documents:

- Memòria informativa
- Memòria d'ordenació
- Document inicial estratègic (avaluació ambiental)
- Descripció del programa de participació ciutadana
- Annexes

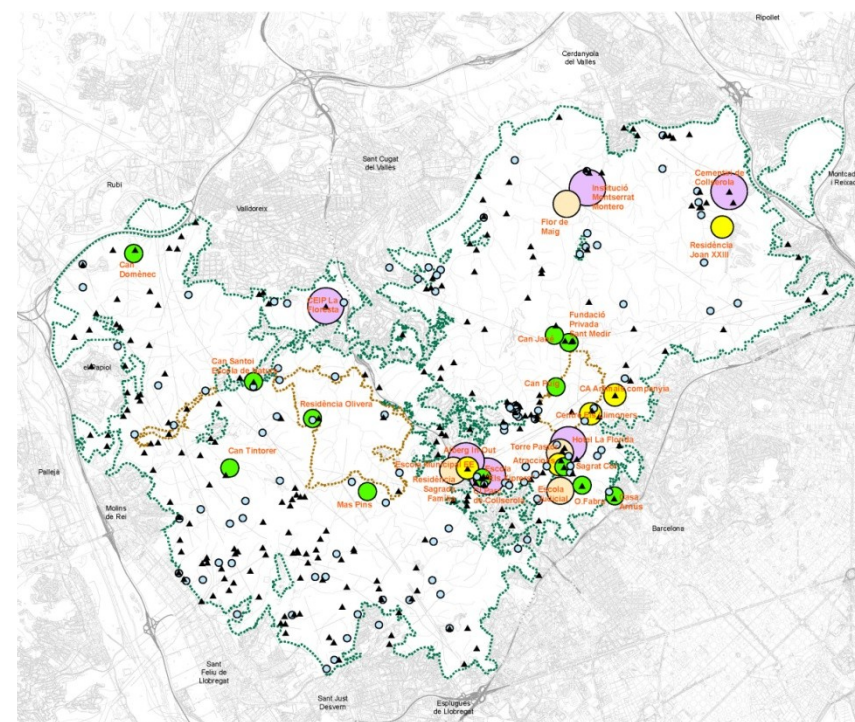
Es tracta d'un document d'avanç volgutament obert.

Es fonamenta en la diagnosi de 3 aspectes fonamentals: valors ecològics, context social i econòmic i planejament territorial, sectorial i urbanístic.

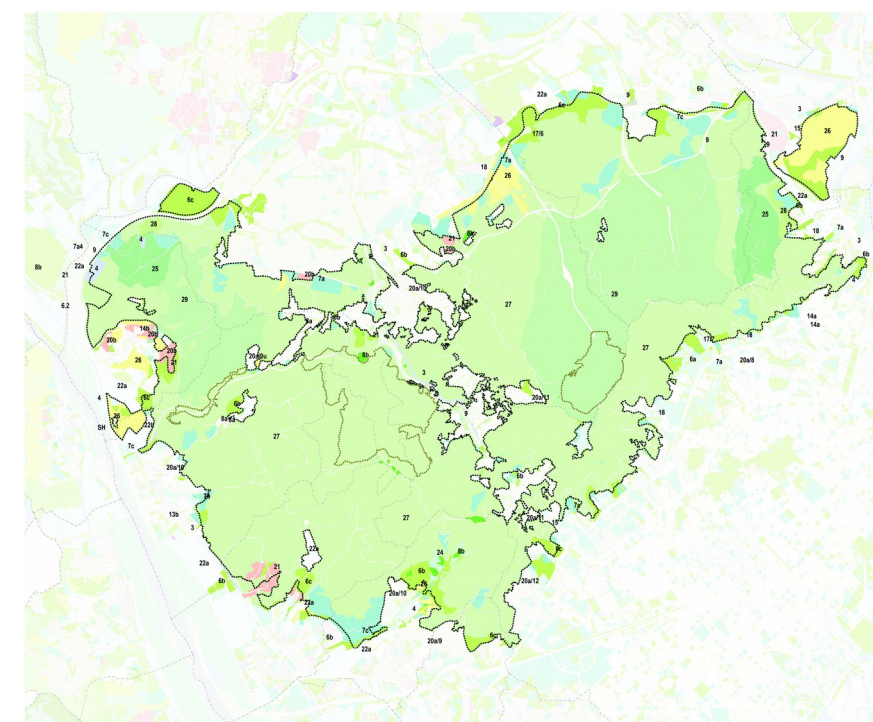
Valors ecològics



Context social i econòmic



Planejament



Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge.

Avanç de Pla. - Parc Natural de la Serra de Collserola

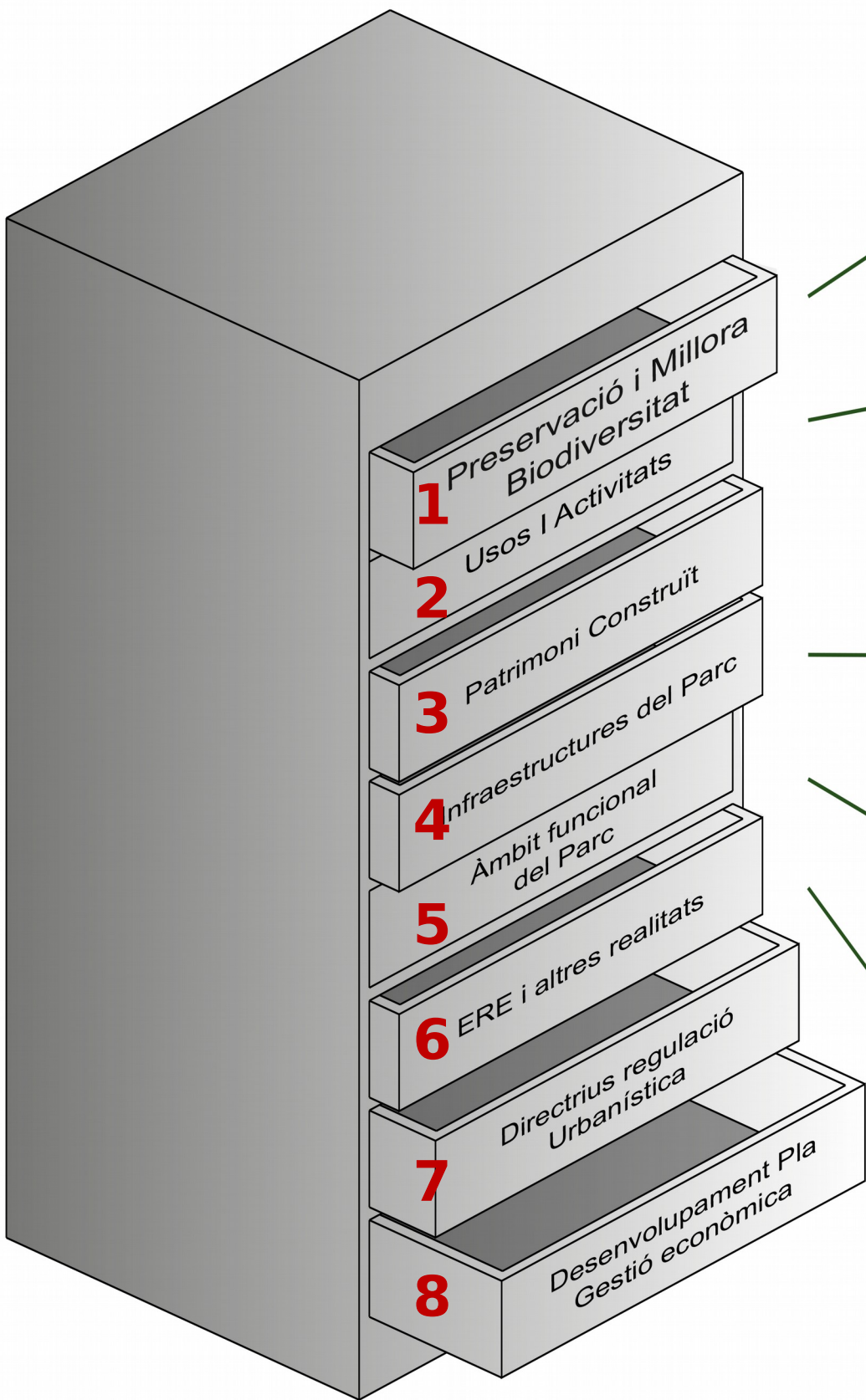


| CONCLUSIONS DE LA DIAGNOSI | OBJECTIUS ESPECÍFICS |
|--|--|
| 1 Ecologia i preservació de la biodiversitat Ens trobem davant un marc ecològic canviant que difícilment pot ser governat mitjançant normes rígides i estàtiques. La integritat del parc es fonamenta en la preservació de la biodiversitat, el manteniment dels processos ecològics i el control de les perturbacions. Els gestors necessiten, a més d'un marc normatiu general, eines dinàmiques per valorar adequadament els projectes que incideixen en aquest espai | 1 Mantenir i millorar les condicions ambientals del parc que inclouen els factors biòtics i abiòtics, la conservació de la biodiversitat, dels hàbitats i dels processos ecològics. |
| 2 Espais perimetrals Els espais perimetrals juguen un paper molt rellevant en la connectivitat interior i exterior d'aquest espai. Són particularment importants per la gestió del parc i són els que li marquen la permeabilitat i la funcionalitat ecològica. En les zones perimetrals és on es manifesten els principals focus de tensió entre el parc i el seu entorn urbanitzat | 2 Millorar les condicions de les vores del parc per tal de disminuir els riscos, assegurar la connectivitat ecològica amb els espais lliures de l'entorn, facilitar l'accessibilitat dels usuaris al parc i corregir el caràcter suburbà d'aquests espais |
| 3 Model d'ús social El model d'ús social contemplat al PEPCo ha estat útil durant molts anys, però actualment està clarament superat. No només per l'increment d'activitats que ens ha portat fins a una situació pròxima a la saturació, sinó també per les noves activitats que han anat sorgint en aquests darrers 27 anys. | 3 Gestionar de forma sostenible l'ús social del parc dins del context metropolità, incidint en l'ús i el foment d'energies netes. |
| 4 Les activitats de valorització dels recursos naturals Cal entendre les activitats primàries que es desenvolupen al parc com activitats econòmiques que, pel damunt de tot, tenen la finalitat d'ajudar a la gestió de la biodiversitat i disminuir la vulnerabilitat front els diferents riscos. Entre aquestes activitats destaquen la forestal, l'agrícola i la ramadera. | 4 Mantenir i adequar les activitats d'aprofitament dels recursos naturals i fomentar l'economia verda. |
| 5 Serveis ecosistèmics Al parc de Collserola s'hi ofereix una gran quantitat de serveis ecosistèmics, des de serveis d'aprovisionament fins a serveis culturals i de lleure per poder prestar tots aquests serveis i equilibrar-los a la demanda diferencial, la normativa i la zonificació actual tenen les seves limitacions les quals s'han anat manifestant al llarg d'aquests 27 anys de gestió. | 5 Conèixer i valorar els serveis ecosistèmics, aprofundint en la recerca de Collserola com a espai de coneixement. |
| 6 Patrimoni A excepció de les edificacions tradicionals transformades en restaurants o serveis dotacionals del parc la regulació estricta dels usos admesos –que cal emmarcar en un context de contenció del procés d'urbanització de la serra de Collserola- ha tingut l'efecte no desitjat de desincentivar la inversió per a la conservació i millora del patrimoni construït. | 6 Mantenir i millorar el patrimoni arquitectònic, històric i cultural. |
| 7 Paisatge El binomi usos-activitats i valors ecològics és el que conforma el paisatge del parc, un aspecte que el planejament ha de modular amb la seva aplicació, mantenint i millorant les característiques del paisatge existent, sense subvertir-lo ni banalitzar-lo i, en tot cas, incrementant-ne el valor. | 7 Modular convenientment el paisatge i minimitzar els impactes |
| 8 Model de gestió Des de l'aprovació del PEPCo, l'existència d'un òrgan de gestió permanent dotat de pressupost ha permès treballar en la línia de garantir la preservació dels valors ecològics fent-ho compatible amb el desenvolupament de l'ús social del parc en un context metropolità. Transcorreguts 27 anys s'ha de dotar de coherència el model enfortint la relació entre la diversitat d'administracions amb incidència sobre el territori i el desplegament de la normativa sectorial i el planejament que conflueixen en l'àmbit del parc. | 8 Establir un règim de gestió activa i directa basat en models de col·laboració públicoprivats |
| 9 Instrument de regulació El medi natural evoluciona constantment, amb unes dinàmiques pròpies no subjectes a una planificació fixa a llarg termini, al mateix temps que les estratègies per a conservar i millorar els valors naturals no es poden establir de manera definitiva. | 9 Apostar per un instrument de regulació obert, flexible i adaptable a la realitat canviant del territori i la societat. |

| LÍNIES ESTRATÈGIQUES |
|--|
| 1 Endegar un programa enfocat a preservar i mantenir la biodiversitat global del parc i, en particular, dels dos àmbits de Reserva Natural Parcial. Aquesta línia inclourà un inventari de la biodiversitat del parc amb mesures de protecció, control i monitoratge. Dins del programa també es farà incidència als possibles efectes del canvi climàtic sobre la biodiversitat. |
| 2 Impulsar la gestió integral del cicle de l'aigua dins de l'àmbit del parc, amb especial atenció sobre les zones humides i els cursos d'aigua. Aquesta línia contemplarà la incidència dels factors naturals i antròpics sobre el sistema hidrològic. |
| 3 Fomentar la recuperació i manteniment dels espais oberts dins de l'àmbit del parc, en tant que part molt significativa de la gestió i que és cabdal per garantir els processos ecològics. |
| 4 Elaborar un programa pel control i seguiment de l'estat dels principals connectors ecològics i les condicions de permeabilitat del parc, tant a l'interior de l'àmbit del parc com les connexions amb els principals sistemes que l'envolten. |
| 5 Revisar l'actual planificació dels accessos al parc, jerarquitzant la xarxa de camins per assegurar un bon funcionament del sistema, optimitzant la capacitat de càrrega i minimitzant la fragmentació i la pertorbació |
| 6 Integrar el benestar i la qualitat de vida de les persones que viuen a l'interior del parc com un eix fonamental de gestió per tal de garantir una adequada integració dels enclavaments urbans i reduir l'impacte d'aquests sobre el medi natural. |
| 7 Promocionar l'ús del parc com un espai de salut, benestar i coneixement tot fomentant l'accés al parc a través del transport públic, a peu o en bicicleta des de la trama urbana. |
| 8 Desenvolupar un programa per l'educació ambiental centrada en el valor de l'espai natural en consonància amb els programes desenvolupats en els 27 anys de gestió del parc |
| 9 Elaborar un paquet de mesures per fomentar la gestió forestal i els usos i aprofitaments agropecuaris sota criteris d'aprofitament sostenible que es basin en el respecte de la funció ecològica, social i al foment de la qualitat ambiental i paisatgística del parc. |
| 10 Construir un programa específic d'actuacions de recuperació d'àmbits afectats per l'ocupació d'horts marginals i barraques. |
| 11 Desenvolupar una línia de recerca per aprofundir en el coneixement dels serveis ecosistèmics del parc per tal de fomentar la seva producció i la maximització dels serveis que ofereixen. |
| 12 Fomentar la participació de tots els agents que intervenen en la producció i aprofitament dels serveis ecosistèmics |
| 13 Establir una línia d'actuació per la rehabilitació de les edificacions patrimonials i tradicionals que aportin qualitat al territori i garanteixin la millora i el manteniment dels valors naturals de la finca en la qual s'ubiquen. |
| 14 Potenciar els usos i activitats compatibles amb els objectius del parc per mantenir i millorar el patrimoni arquitectònic, històric i cultural. |
| 15 Elaborar un manual que incorpori l'experiència acumulada en les condicions i els criteris relatius al manteniment, millora o nova implantació d'infraestructures de comunicació i serveis amb especial èmfasi a les mesures correctores |
| 16 Impulsar mesures específiques per reduir les perturbacions derivades de l'ús social estudiant la possibilitat d'establir àrees d'accés restringit i/o prohibint les activitats incompatibles. Regular les condicions i els criteris per autoritzar les activitats de caràcter col·lectiu. |
| 17 Posar en marxa un programa per la gestió pública, privada o mixta de les finques sense eliminar la possibilitat d'expropiar els terrenys que siguin els terrenys que siguin necessaris per la realització d'intervencions puntuals. |
| 18 Fomentar l'associacionisme entre els propietaris de finques agrícoles i forestals per la redacció de plans de gestió conjunts per afavorir la potenciació dels valors ecològics del parc. |
| 19 Redactar un model de regulació urbanística que estableixi uns criteris i unes condicions globals per a tot l'àmbit del parc que es materialitzin en paràmetres de tipus qualitatiu que posin el focus en la proposta d'intervenció i les seves conseqüències a nivell ecològic, paisatgístic, social i econòmic, i que dotin els tècnics d'elements de reflexió, contingut i valoració dels projectes. |
| 20 Delimitar els ERE i establir criteris i condicions per disminuir l'impacte ecològic i paisatgístic de les urbanitzacions fora d'ordenació. |
| 21 Restringir la implantació de noves infraestructures de serveis, racionalitzar les existents i preveure mesures preventives, correctores i compensatòries de l'impacte ecològic i paisatgístic. |

Objectius específics

| | |
|----------|--|
| 1 | Mantenir i millorar les condicions ambientals del parc que inclouen els factors abiòtics i biòtics, la conservació de la biodiversitat, dels hàbitats i els processos ecològics. |
| 2 | Millorar les condicions de les vores del parc per tal de disminuir els riscos, assegurar la connectivitat ecològica, facilitar l'accessibilitat dels usuaris al Parc i corregir el caràcter suburbà d'aquests espais |
| 3 | Gestionar de forma sostenible l'ús social del Parc dins del context metropolità, incidint en l'ús i el foment d'energies netes |
| 4 | Mantenir i adequar les activitats de producció de bens orgànics i fomentar l'economia verda |
| 5 | Conèixer i valorar els serveis ecosistèmics, aprofundint en la recerca de Collserola com a espai de coneixement |
| 6 | Mantenir i millorar el patrimoni arquitectònic, històric i cultural |
| 7 | Modular convenientment el paisatge i minimitzar els impactes |
| 8 | Establir un règim de gestió activa i directa basat en models de col·laboració públic-privats |
| 9 | Apostar per un instrument de regulació obert, flexible i adaptable a la realitat canviant del territori i la societat. |



1



Biodiversitat Processos ecològics Pertorbacions Serveis ecosistèmics Paisatge

2



L'ús de lleure Els usos forestals Els usos agropecuaris L'ús cinegètic

4



Xarxa viària i ferroviària Xarxa de camins Infraestructures de servei

5



Les vores del Parc i la connexió amb la trama urbana Els nuclis urbans dins l'àmbit territorial de la Serra de Collserola

6



Delimitació dels ERE Urbanitzacions fora d'ordenació Horts marginals i barraques

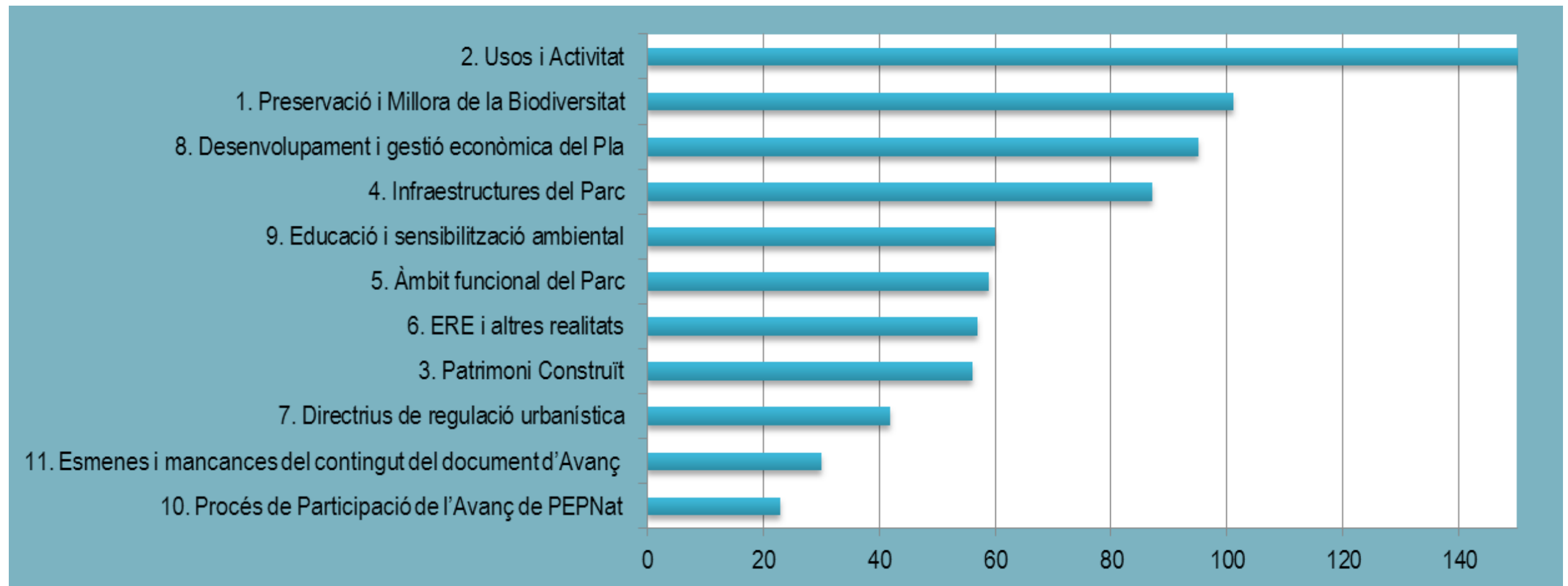
5. Procés de participació

Canals de participació ciutadana

- a) A través de l'enllaç pàgina **web AMB**: [http://
www.amb.cat/web/territori/urbanisme/informacio-publica-dels-plans-urbanistics/pepna
t-collserola](http://www.amb.cat/web/territori/urbanisme/informacio-publica-dels-plans-urbanistics/pepna-t-collserola)
- b) Mitjançant les **reunions participatives presencials**
- c) **Escrit de suggeriments** adreçat a l'AMB o qualsevol ajuntament del Parc, Districte de Barcelona o el Consorci de Collserola

b) Mitjançant les reunions participatives presencials

| | | |
|-----------------------------------|--------------------------------|-------------------------|
| SESSIONS PRESENCIALS | 14 sessions / 153 participants | 445 |
| SESSIONS PRESENCIALS ESPECÍFIQUES | 5 sessions / 103 participants | 264 |
| FORMULARI WEB | 10 formularis | 40 |
| ESCRIT REGISTRE | 19 escrits | 90 |
| TOTAL | 285 participants | 839 suggeriments |



- c) **Escrit de suggeriments** adreçat a l'AMB o qualsevol ajuntament del Parc, Districte de Barcelona o el Consorci de Collserola

SUGGERIMENTS ESCRITS (19)

Propietaris (7)

Associacions (8)

Ajuntaments (4)

Qüestions tractades: límits, STJC Decret PN i PTPB, gestió Parc (caça, agroforestal, ERE - urbanitzacions fora ordenació, activitats extractives)

Informes sectorials

Comissió Territorial Urbanisme Barcelona

Document abast per a Avaluació Ambiental Estratègica

Informe Consell de Protecció de la Natura

6. Previsió per a l'aprovació

TRAMITACIÓ PEPNat

| | | |
|---------------------|--|---------------------------------|
| Aprovació | Aprovació Consell Metropolità AMB | 27 Gener 2015 |
| Avanç de Pla | Exposició pública: procés de participació | 16 Febrer - 18 Maig 2015 |

| | |
|------------------------------|---|
| Aprovació Inicial | Valoració dels suggeriments Redacció del document per AI (amb Estudi ambiental estratègic) Aprovació inicial del Pla Especial Consell Metropolità AMB Exposició pública: procés de participació + informes preceptius |
|------------------------------|---|

| | |
|----------------------------------|--|
| Aprovació Provisional | Valoració dels informes i les al·legacions Redacció del document per AP (amb Memòria ambiental) Informe previ a l'aprovació provisional de la Comissió Territorial d'Urbanisme Conformitat Conseller DTES Aprovació provisional del Pla Especial Consell Metropolità AMB |
|----------------------------------|--|

| | |
|---------------------------------|---------------------------------------|
| Aprovació definitiva | Govern de la Generalitat de Catalunya |
|---------------------------------|---------------------------------------|